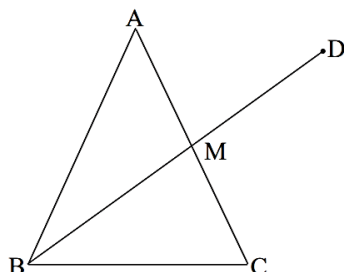

טריגונומטריה במישור

שאלה מס' 1:

מתמטיקה, קיץ תשע"ד, מס' 035806, 316

במשולש שווה-שוקיים ABC ($AB = AC$),

BM הוא תיכון לשוק (ראה ציור).

נתון: $\angle BAC = 50^\circ$.

א. חשב את גודל הזווית הקהה $\angle AMB$.

ממשיכים את BM עד הנקודה D .

נתון גם:

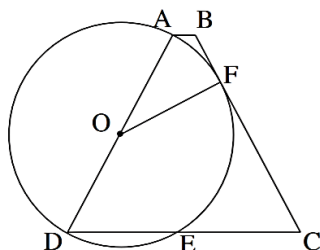
רדיוס המעגל החוסם את המשולש ABC הוא 10 ס"מ.

רדיוס המעגל החוסם את המשולש ABD הוא 14 ס"מ.

ב. חשב את זווית המשולש AMD .

שאלה מס' 2:

מתמטיקה, קיץ תשע"ג, מועד ב' מס' 035806, 316

נתון טרפז שווה-שוקיים $ABCD$ ($AD = BC$).

השוק AD היא קוטר במעגל שמרכזו O .

השוק BC משיקה למעגל בנקודה F .

המעגל חותך את הבסיס DC בנקודה E (ראה ציור).

נתון: $\angle BCD = \alpha$.

א. הבע באמצעות α את גודל הזווית $\angle FOD$.

ב. (1) הבע באמצעות α את גודל הזווית $\angle ODF$.

(2) הבע באמצעות α את היחס $\frac{DE}{DC}$.

סיכומונצ'יק:

זהות פיתגורס וגירסאותיה:

1. $\sin^2 \alpha + \cos^2 \alpha = 1$

או $\sin^2 \alpha = 1 - \cos^2 \alpha$

או $\cos^2 \alpha = 1 - \sin^2 \alpha$

זווית כפולה:

1. $\sin 2\alpha = 2 \sin \alpha \cos \alpha$

2. $\cos 2\alpha = \cos^2 \alpha - \sin^2 \alpha$

או $\cos 2\alpha = 2 \cos^2 \alpha - 1$

או $\cos 2\alpha = 1 - 2 \sin^2 \alpha$

זהויות משולש ישר זווית:

1. $\sin(90^\circ - \alpha) = \cos \alpha$

2. $\cos(90^\circ - \alpha) = \sin \alpha$

זווית שלילית:

1. $\sin(-\alpha) = -\sin \alpha$

2. $\cos(-\alpha) = \cos \alpha$

3. $\tan(-\alpha) = -\tan \alpha$

4. $\cot(-\alpha) = -\cot \alpha$

סכום והפרש של זוויות:

1. $\sin(\alpha + \beta) = \sin \alpha \cos \beta + \sin \beta \cos \alpha$

2. $\sin(\alpha - \beta) = \sin \alpha \cos \beta - \sin \beta \cos \alpha$

3. $\tan(90^\circ - \alpha) = \cot \alpha$

4. $\cot(90^\circ - \alpha) = \tan \alpha$

זווית משלימה ל-180°:

1. $\sin(180^\circ - \alpha) = \sin \alpha$

2. $\cos(180^\circ - \alpha) = -\cos \alpha$

3. $\tan(180^\circ - \alpha) = -\tan \alpha$

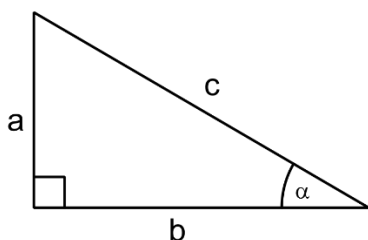
4. $\tan(180^\circ - \alpha) = -\tan \alpha$

3. $\cos(\alpha + \beta) = \cos \alpha \cos \beta - \sin \alpha \sin \beta$

4. $\cos(\alpha - \beta) = \cos \alpha \cos \beta + \sin \alpha \sin \beta$

הפונקציות הטריגונומטריות במשולש ישר זווית

הפונקציות הטריגונומטריות במשולש ישר הזווית מוגדרות כך :

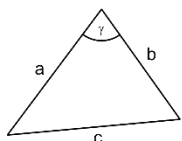

$$\sin \alpha = \frac{\text{הניצב שמול } \alpha}{\text{היתר}} = \frac{a}{c}$$

$$\cos \alpha = \frac{\text{הניצב שליד } \alpha}{\text{היתר}} = \frac{b}{c}$$

$$\tan \alpha = \frac{\sin \alpha}{\cos \alpha} = \frac{\text{ניצב מול } \alpha}{\text{ניצב ליד } \alpha} = \frac{a}{b}$$

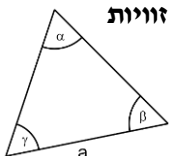
שתי צלעות סמוכות וסינוס הישוב שטח משולש בעזרת

$$S_{\Delta} = \frac{a \cdot b \cdot \sin \gamma}{2}$$

כלומר, כדי למצוא את שטח המשולש נכפול זוג צלעות סמוכות בסינוס הזווית שביניהן ונחלק ב-2.

חישוב שטח משולש בעזרת צלע ושלוש זוויות

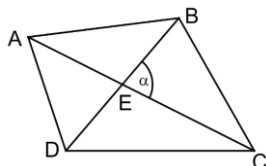

$$S_{\Delta} = \frac{a^2 \cdot \sin \beta \cdot \sin \gamma}{2 \sin \alpha}$$

כלומר, כדי למצוא את שטח המשולש נעלה את הצלע הנתונה בריבוע, נכפול בסינוס הזוויות הסמוכות לצלע ונחלק בסינוס הזווית שמול הצלע הנתונה.

חישוב שטח מרובע על-פי אלכסונו והזווית שביניהם

נציג נוסחה שניתן לחשב בעזרתה שטח של מרובע על פי שני אלכסונו והזווית שביניהם :

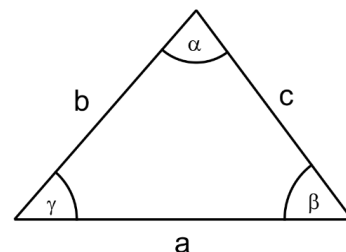
$$S_{\text{מרובע}} = \frac{AC \cdot BD \cdot \sin \alpha}{2}$$

משפט הסינוסים

לפי משפט הסינוסים בכל משולש מתקיים :

$$\frac{a}{\sin \alpha} = \frac{b}{\sin \beta} = \frac{c}{\sin \gamma} = 2R$$

כאשר R הוא רדיוס המעגל החוסם את המשולש

משפט הקוסינוסים

$$c^2 = a^2 + b^2 - 2ab \cdot \cos \gamma$$